

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ayten KORDU

Tunceli Milletvekili

İstanbul Bilgi Üniversitesi Tarih Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Bülent Bilmez'in, 21 yıldır görev yaptığı üniversitedeki iş akdinin 3 Temmuz 2026 tarihinde feshedilmesi, akademik özgürlük, üniversite özerkliği ve bilim insanlarının çalışma güvencesi açısından kamuoyunda ciddi tartışmalara neden olmuştur.

Prof. Dr. Bilmez tarafından kamuoyuyla paylaşılan açıklamalarda, iş akdinin feshedilmesine gerekçe olarak Türk vatandaşlığından çıkmış olması ve Yükseköğretim Kurulu'nun (YÖK) görüş yazısı gösterilmiştir. Ancak Bilmez'in yaklaşık 26 yıldır Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında, bunun son 21 yılında ise aynı statüyle İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde görev yaptığı dikkate alındığında, yıllardır herhangi bir hukuki engel oluşturmadığı anlaşılan bu durumun bugün ani bir fesih gerekçesi haline getirilmesi kamuoyunda haklı soru işaretleri doğurmaktadır.

Öte yandan Prof. Dr. Bilmez, görevine son verilmesinin; uzun yıllardır Kürtler, Aleviler, azınlıklar, dil hakları ve Türkiye'nin yakın tarihi üzerine yürüttüğü akademik çalışmalarıyla, özellikle de kısa süre önce yayımlanan "Dersim Kırımı Envanteri" başlıklı kitabıyla bağlantılı olduğunu düşündüğünü kamuoyuna açıklamıştır. Benzer değerlendirmeler, üyesi bulunduğu DİSK/Sosyal-İş Sendikası tarafından da dile getirilmiş; sendika, işten çıkarmanın hukuka aykırı olduğu ve akademik çalışmalar nedeniyle alınmış olabileceği yönünde açıklamalarda bulunmuştur.

Anayasa'nın 27'nci maddesi bilim ve sanat hürriyetini güvence altına almakta; yükseköğretim kurumlarının temel varlık nedeni ise bilimsel araştırmanın hiçbir siyasi, idari veya ideolojik baskı altında kalmadan yürütülebilmesini sağlamaktır. Akademisyenlerin araştırma konuları nedeniyle idari yaptırımlarla karşılaştıkları yönündeki iddialar yalnızca bireysel bir hak ihlali iddiası değil, aynı zamanda üniversitelerin bilimsel bağımsızlığı açısından da kaygı verici bir gelişmedir.

Özellikle Türkiye'nin geçmişte yaşadığı ağır hak ihlalleri, toplumsal travmalar ve çatışmalı dönemlere ilişkin akademik çalışmalar; demokratik toplumlarda yüzleşme, hakikatin ortaya çıkarılması, toplumsal barışın güçlendirilmesi ve ortak hafızanın inşası bakımından büyük önem taşımaktadır. Kürtler, Aleviler, azınlıklar ve benzeri toplumsal kesimlere ilişkin bilimsel araştırmaların baskı altında yürütüldüğü algısının oluşması, sadece akademik özgürlüğü değil, demokratikleşme ve toplumsal barış çabalarını da olumsuz etkileme potansiyeline sahiptir.

Milli Eğitim Bakanlığı ile Yükseköğretim Kurulu, yükseköğretim sisteminin işleyişinden ve akademik özgürlüğün korunmasına yönelik politikaların oluşturulmasından sorumlu kamu otoriteleridir. Bu nedenle söz konusu işten çıkarma sürecinin hukuki dayanaklarının, YÖK'ün rolünün ve akademik çalışmalar nedeniyle ayrımcılık yapıldığı yönündeki iddiaların açıklığa kavuşturulması kamu yararı açısından zorunlu hale gelmiştir.

Bu bağlamda

1- 26 yıldır aynı hukuki statüyle Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında görev yapan Prof. Dr. Bülent Bilmez'in iş akdinin feshine dayanak gösterilen Yükseköğretim Kurulu görüş yazısı hangi tarihte ve hangi yasal gerekçeyle hazırlanmış; uzun yıllardır engel teşkil etmeyen bu statü neden 2026 yılında görevine devamına engel olarak değerlendirilmiştir?

2- Prof. Dr. Bülent Bilmez'in Kürtler, Aleviler, azınlıklar, dil hakları ve Türkiye'nin yakın tarihi üzerine yürüttüğü akademik çalışmalarının veya "Dersim Kırımı Envanteri" adlı eserinin iş akdinin feshedilmesi sürecinde doğrudan ya da dolaylı herhangi bir etkisi var mıdır?

3- Toplumsal barışın tesisi için önemli bir yüzleşme zemini oluşturan bilimsel araştırmaların, özellikle Türkiye'nin yakın tarihi, Kürt meselesi, Aleviler, azınlıklar ve geçmiş hak ihlallerine ilişkin akademik çalışmaların hiçbir idari veya siyasi baskıya maruz kalmaksızın yürütülebilmesini güvence altına almak amacıyla Bakanlığınızın üzerine düşen sorumluluğun yerine getirilmesi için herhangi bir çalışmanız olacak mıdır?

4- Yüzleşmenin sağlıklı bir şekilde gerçekleştiği çeşitli dünya örneklerinde görüldüğü üzere; toplumsal barışın sağlanması, demokratikleşme süreçlerinin desteklenmesi, geçmişte yaşanan katliamlar ve hak ihlalleriyle yüzleşilmesine katkı sunan akademik çalışmaların teşvik edilmesi yönünde Bakanlığınızın herhangi bir stratejisi veya destek programı planlanmaktadır?

5- Milli Eğitim Bakanlığı, vakıf üniversitelerinde görev yapan akademisyenlerin bilimsel çalışma alanları veya araştırma konuları nedeniyle idari baskıya maruz kaldıkları yönündeki iddiaları inceleyen herhangi bir mekanizmaya sahip midir? Son beş yılda bu kapsamda Bakanlığa ulaşan başvuru sayısı kaçtır?

6- İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde yaklaşık bir yıldır devam eden kayyum yönetimi döneminde akademik özgürlük, öğretim elemanlarının çalışma güvencesi ve ifade özgürlüğü bakımından Bakanlığınız tarafından herhangi bir idari denetim, izleme veya değerlendirme yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nelerdir?